

Република Српска
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
Наставно-научно вијеће

Број: 05-82/06
Дана, 16.03.2006. године

На основу члана 102. и 103. Закона о универзитету ("Сл. гласник Републике Српске", број 12/93) и члана 113. Статута Универзитета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници од 15.03.2006. године,
д о н о с и

О Д Л У К У

Даје се сагласност на Одлуку Наставно-научног вијећа Филозофског факултета о избору **мр ДУШКА ПЕВУЉЕ** у звање вишег асистента на предмету Српска књижевност 19. вијека на Одсјеку за српски језик и књижевност, на период од пет година.

Образложење

Филозофски факултет у Бањој Луци доставио је на сагласност Одлуку о избору мр Душка Певуље у сарадничко звање – виши асистент.

Наставно-научно вијеће Универзитета на сједници одржаној 15.03.2006. године утврдило је да је наведена Одлука у складу са одредбама Закона о универзитету и Статута Универзитета.

Сагласно члану 76, 102. и 103. Закона о универзитету, одлучено је као у диспозитиву ове Одлуке.

Достављено:

1. Факултету 2х
2. Архиви
3. Документацији



**ПРЕДСЈЕДНИК
НАСТАВНО-НАУЧНОГ ВИЈЕЋА**

Академик проф. др Драгољуб Мирјанић

РЕПУБЛИКА СРПСКА
УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Број: 315/2006.

Дана, 6. 3. 2006. године

УНИВЕРЗИТЕТ У БАЊОЈ ЛУЦИ

| | |
|-------------------------|------|
| ПРИМЉЕНО: 09. 03. 2006. | |
| ОРГ. ЈЕД. | БРОЈ |
| 05 | 82 |

На основу члана 84. Закона о универзитету («Службени гласник Републике Српске», број 12/93) и члана 144. Статута филозофског факултета у Бањој Луци, Наставно-научно вијеће Факултета на сједници која је одржана 02.03.2006. године, донијело

ОДЛУКУ

о усвајању Извјештаја Комисије за избор у звање сарадника

I

Мр Душко Певуља, магистар књижевних наука, бира се у звање вишег асистента на предмету СРПСКА КЊИЖЕВНОСТ 19. ВИЈЕКА на Одејку за српски језик и књижевност.

II

Комисија у саставу:

1. др Душан Иванић, редовни професор Филолошког факултета у Београду, председник
2. Академик Бранко Милановић, редовни професор Филозофског факултета у Бањој Луци, члан
3. др Младенко Сацак, доцент Филозофског факултета у Бањој Луци, члан

III

Ова Одлука се доставља Универзитету у Бањој Луци ради давања сагласности.

IV

Одлука ступа на снагу кад на исту да сагласност Универзитет у Бањој Луци.

Достављено:

1. Универзитету
2. Архиви



ПРЕДСЈЕДНИК

Наставно-научног вијећа

Проф. др Драго Бранковић

Комисија за припремање извјештаја и приједлога
за избор у звање вишег асистента

НАСТАВНО-НАУЧНОМ ВИЈЕЋУ ФИЛОЗОФСКОГ ФАКУЛТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Рјешењем Наставно-научног вијећа Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци, од 11. 01. 2006. године, именовани смо (професор др Душан Иванић, редовни професор Филозофског факултета у Београду, предсједник; професор др Бранко Милановић, редовни професор Филозофског факултета у Бањалуци, члан; и др Младенко Саџак, доцент Филозофског факултета у Бањалуци, члан) у Комисију за припремање извјештаја и приједлога за избор у звање вишег асистента по расписаном конкурс (од 22. 12. 2005) за предмет *Српска књижевност XIX вијека*, на Одсјеку за српски језик и књижевност.

Пошто је размотрила услове прописане у Закону о универзитету ("Службени гласник Републике Српске", број 12/93), пријаву кандидата на Конкурс Филозофског факултета, од 04. 01. 2006. године, остварила увид у биографију и извршила анализу приложених научних и стручних радова, Комисији чини задовољство што може Наставно-научном вијећу Филозофског факултета у Бањој Луци поднијети сљедећи

РЕФЕРАТ

На Конкурс Филозофског факултета, од 04. 01. 2006. године, за избор вишег асистента за предмет *Српска књижевност XIX вијека*, на Одсјеку за српски језик и књижевност, пријавио се као једини кандидат Душко Певуља, асистент на истом Факултету и истом предмету.

Биографски подаци

Душко Певуља рођен је 03. 04. 1976. године у Крупи на Врбасу, гдје је завршио основну школу. У Бањој Луци је 1994. године завршио средњу Електротехничку школу. На Филозофском факултету у Бањој Луци, на Одсјеку за српски језик и књижевност, дипломирао је 2000. године. Од 03. 04. 2001. године ради као асистент на истом факултету, на предмету *Српска књижевност XIX вијека*, и ту је по завршетку постдипломских студија - смјер Наука о књижевности - 02. 12. 2005. године одбранио магистарски рад под насловом *Позиција приповједача у српској сеоској приповијести*.

Наставно-педагошка активност

Од доласка на Филозофски факултету у Бањој Луци, на Одсјек за српски језик и књижевност (03. 04. 2001. године), на мјесто асистента на предмету *Српска књижевност XIX вијека* (као асистент додатно је ангажован и на сљедећим вјежбама: на истом предмету, на Одсјеку за италијански језик и књижевност и српски језик и књижевност, потом на предмету *Српска књижевност*, на Одсјеку за учитељски студиј, те на предмету *Реторика*, на Одсјеку за журналистику), Душко Певуља је на задовољство студената редовно изводио вјежбе, договарао семинарске радове, одржавао асистентске консултације. Стекао је глас вриједног радника и међу студентима и међу сарадницима. Са запаженим рефератима учествовао је научним скуповима у Косовској Митровици и у Бањој Луци. Обављао је и послове секретара Одсјека за српски језик и књижевност.

Научно-истраживачки рад

Прије одбране магистарског рада Душко Певуља је објавио низ стручних радова, критика и приказа, усмјерених ка изучавању књижевноисторијских тема. За примјере се могу навести аналитички прикази неколико зборника, о *Продици Јована Илића у српској књижевности и култури* (Београд, 2003), о *Портрету ствараоца Николе Кољевића* (Српско сарајево - Бања Лука, 2001), о *Дјелу Петра Милосављевића и србистици* (Косовска Митровица, 2002). Уз ове треба поменути и приказе студија (Горане Раичевић о Лази Лазаревићу, Зорице Турјачанин о писцима Крајине), антологија (народних љубавних пјесама Луке Шекаре), књижевних часописа (бањалучке *Крајине*), записа (Добрице Ћосића). Певуља је аутор радова и о савременим књижевним, научним и културним догађањима (о Петру Милосављевићу и обнови србистике, о бањалучкој "Просвјети"), а потом и двадесетак интервјуа (један од њих вођен је са академиком Николом Милошевићем, а обухвата теме о Достојевском и руским филозофима, о "психологији знања" и "диференцијалној филозофији", о савременој научној интердисциплинарности).

Певуљин магистарски рад је, наравно, врхуна његових досадашњих књижевнонаучних истраживања.

Из наслова рада, *Позиција приповједача у српској сеоској приповијести*, и из прегледа садржаја (*Увод, Српска сеоска приповијетка - књижевноисторијско одређење, Позиција приповједача - теоријско одређење, Приповједне ситуације у српској сеоској приповијести и Закључак*), види се да се он одлучио да прије обраде главне теме успостави неопходан систем књижевноисторијских и теоријских одређења, тј, да анализама приповједака које ће у раду услиједити да прецизна терминолошка именовања и методолошка утемељења.

У поглављу *Српска сеоска приповијетка (књижевноисторијско одређење)* Певуља се не бави одређењем потпуног/претежног корпуса сеоских приповједака у епоси српског реализма (јер то и није циљ његовог рада), већ даје преглед оних истраживања која се баве њеним ситуирањем на основу тематских, жанровских и поетичких критерија. У низу питања везаних за српски реализам, која су заокупљала књижевне историчаре (Ј. Скерлића, Д. Вученова, Д. Живковића, М. Најдановића, Ј. Деретића, Д. Иванића), он посебно истиче и обрађује она о утицајима, формирању и развоју наше сеоске приповијетке, а то су: Вуков правац, покрет С. Марковића, руски књижевни утицај и Русоове идеје.

Сличан методолошки поступак - комбиновања одређених функционалних сегмената различитих приступа и теорија - примијењен је и у поглављу *Позиција приповједача (теоријско одређење)*. Певуља је и у овом дијелу рада показао не само потребан ниво знања из релевантних теоријских дисциплина него и умијеће њихових прегледних представљања, упоређивања и систематизовања. Наиме, из низа нараторских теорија (од В. Бута преко Ж. Женета, В. Кајзера, Ф. К. Штенцела, М. Бал па до А. Марчетић), он је посматрао оне одреднице које се односе на приповједачеву позицију, на његов однос према приказаном свијету те на перспективу из које он приповиједа. Прихватајући обједињавање двају аспеката наративног текста - *гласа и начина* - из Женетових "расправа о приповијању", а које је овај француски структуралиста назвао "приповиједном ситуацијом", Душко Певуља је створио теоријско полазиште за своја предстојећа испитивања. Укључујући у расправу постулате и термине Ф. Штанцла и М. Бал, он је издвојио четири приповједне ситуације, односно, разграничио је четири типа приповједача у српској сеоској приповијести: *хетеродијегетички приповједач, ауторцијални приповједач, приповједач свједок и приповједач у првом лицу*.

Хетеродијегетички приповједач јесте Женетов термин за приповједача позиционираног изван приказаог свијета; његове особине: недраматизован, неперсонализован, нефокализован / свезнајући, детаљније се образлажу (и теоријски и практично) на многим примјерима.

Појам *аукторијални приповједач* преузима се из Штанцлове типологије; овај приповједач у тексту се означава замјеницом првог лица, а може бити изван приказаног свијета, може бити дио приче или на граници стварног и фикционалног свијета; одређења његовог идентитета, његових функција и односа према ликовима и читаоцима бивају од суштинске важности у интерпретацијама самих приповједака.

И *приповједач свједок* је дио свијета о коме приповиједа, и он је означен замјеницом првог лица, али није главни актер, те се ни он не може називати приповједачем у првом лицу.

Приповједач у првом лицу, издвојен као четврти тип, налази се у средишту збивања и најчешће приповиједа о свом учешћу у тим збивањима. Он није јединствен, већ је подијељен на два пола, на *приповједачко ја* и *доживљајно ја*. Дешифровање односа између ових полова води нас ка бољем разумијевању дјела са овом приповједном ситуацијом.

Ове четири могућности приповједачеве позиције у односу на причу представљају уједно и наслове појединих одјељака најобимнијег дијела певулиног рада - *Приповједне ситуације у српској сеоској приповијеци*. У првој групи се, између осталих, анализирају приповијетке *После деведесет година* М. Глишића, *Сеоски добротвор* С. Ранковића, *Смрт* Р. Домановића; у другој Глишићеве *Глава шећера*, *Рога* и *Учитељ*, Лазаревићева *На бунару*, Вукићевићева *Подсвојче* те Ранковићеве *Богомпољац* и *Бавоља посла*. У групу приповједака са приповједачем свједоком уврштене су: *Тетка Деса* М. Глишића, *Школска икона* и *У добри час хајдуци* Л. Лазаревића, *Кумова клетва* и *Луда Велинка* Ј. Веселиновића, *Кад није суђено* И. Вукићевића, *Потера* С. Ранковића те *У сеоској ме'ани* и *А хлеба!* Р. Домановића; на крају, у четвртој групи (приповједач у првом лицу), налазе се Веселиновићеве приповијетке *Мали певач* и *Кмет Илија*, Вукићевићева *Све сам знаш*, Ранковићева *Стари врускавац* и низ прича *Из бележака са села* Р. Домановића.

У свим тим анализама, уз стална прецизирања и преиспитивања нараторолошких термина (нпр. фокализације, перспективе, тачке гледишта и сл.), показује се Певуљина критичност и одмјереност, истанчаност у запажањима, умјеће интерпретирања текстова.

Као и сваки аналитички скуп, и овај, наравно, може да захтијева одређена појашњења, да подразумејева додатне текстове или/и подскупове, да призива допуне или редукције. Питања у радовима ове врсте - када се на нов, и у теоријском и у методолошком смислу нов начин (пре)испитују "старе теме", - питања је увијек је више него одговора. Оно, међутим, што је пресудно и у овом раду и у овом реферату, јесте да је Певуља и сâм бивао у сталним потрагама за новим и могућим питањима; њега посебно интересују она о преиповједачима, о њиховим односима према свијету и према читаоцима, о њиховим идентитетима, функцијама и аксиолошким системима, о начинима приказивања ликова, мотивацијама ликова, о артикулацијама њихових тачки гледишта, итд.

Певуљин магистарски рад је у цјелини испунио свој основни циљ - да се на научно релевантан и теоријско-критички утемељен начин освијетли *позиција приповједача у српској сеоској приповијеци*. Уосталом, и његови остали радови, критике и прикази такође су остварени на истоветан начин.

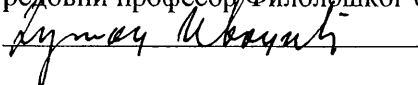
ЗАКЉУЧАК

На основу свега изложеног сматрамо да мр Душко Певуља, асистент, посједује све педагошко-наставне и научне квалитете и испуњава све услове, прописане Законом о високошколском образовању ("Службени гласник Републике Српске", број 12/93), да буде изабран за вишег асистента за предмет *Српска књижевност XIX вијека*. С тога нам чини част што нам се пружила прилика да препоручимо Наставно-научном вијећу Филозофског факултета Универзитета у Бањој Луци да за поменути предмет мр Душка Певуљу изабере у звање вишег асистента.

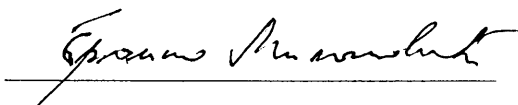
У Бањој Луци, 26. 01. 2006..

КОМИСИЈА:

1. Професор др Душан Иванић,
редовни професор Филолошког факултета у Београду, предсједник



2. Професор др Бранко Милановић,
редовни професор Филозофског факултета у Бањалуци, члан



3. Др Младенко Сацак,
доцент на Филозофском факултету у Бањалуци, члан

